

Jordánsko 16.-23. Február 2019

3-hodinový let do Ammánu, hlavného mesta Jordánska prešiel rýchlo. Možno aj preto, že som sedela ďalej od detí a sama, kým Slávi bol s nimi. Pilot hlási, že v meste je chladno a prší. Keďže sme mali všetci iba príručnú batožinu, dostali sme sa rýchlo na vízovú kontrolu a potom rovno do požičovne áut. Tato vybral SUV, lebo sa tešil na jazdu v púšti. Cenu víz sme si dopredu nezistili, tak nás 260 Euro zastihlo nepripravených.

Do hotela Al Jamal sme dorazili bez komplikácií. Veľké izby ponúkali veľa priestoru a postelí, len tam bolo treba vykúriť.

Mám pocit, že sa stavia všade. Malé pieskové štvorcové domy, jeden na druhom. Citadela starého mesta spreď doby pred Kristom na vrchu kopca, bola tiež príjemnou prechádzkou. Deti si našli miesto, kde študovali kamene a dokonca našli aj „diamanty“.

Zvyšok poobedia trávime na námestí pred amfiteátrom a popíjame všade sa pripravujúci čaj. Je čierny so štipkou mäty. Trocha cukru

Nedeľa Amman

Človek by čakal, že dnes budú všetci oddychovať, no, cesty boli plné a riadenie bolo o skúške nervov. Pochopili sme, že pravidlá neexistujú a treba sa tlačiť „ale opatrne“.

Do citadely mesta to nebolo až tak ďaleko, len bolo veľa odvádiť sa valiacich áut. Dokonca sme našli aj bezplatné parkovanie. Prekvapil ma do kopca vysekaný rímsky amfiteáter. Čudujem sa, ako sa tu, pri tak hustej urbanizácii vôbec tieto cennosti zachovali.

znamená, že je riadne sladký. Detom sme kúpili kúzelnícky set a tak si precvičujú kúzla pred domácim obecnstvom. Pár zvedavcov si ich dokonca prišlo odfotiť. Vymýšľame témy na ich blížiac sa narodeninové oslavy. Arlie chce „kúzelnícku“ a Milla „Harry Potterovskú“.

Pondelok Po ceste do Petry

Po raňajkách vyrážame za dobrodružstvom. Do starobylej Petry to nie je ďaleko, iba nejaké 2 hodiny. Krajina za mestom je iná. Zelenšia. Každý kúsok kamenitej zeme je pekne obrobený. Podľa všadeprítomných rajčín predávaných popri ceste vieme, že je ich sezóna.

S očakávaním vystupujeme na hore Mt. Nebo – miesto, kde dal Boh Mojžišovi zočítať zaslúbenú zem. Výhľad je úchvatný, no, kamenistý. Predpokladám však, že Mojžiš bol vizionár a videl všetko nazeleno...to sa mu potom dobre zomieralo. Nadšene

rozprávam deťom príbeh z Biblie a mám pocit, že konečne chápem, že to nie je kniha ako každá iná. Milla vyvaluje oči na mapu v múzeu a dodáva: „*Tak to nie je iba príbeh....*“

Po ďalších kilometroch objavujeme Mukawir – zrúcaninu pevnosti, kde Salome tancovala pre Herodia tak nádherne, že jej prisľúbil dať čokoľvek, dokonca aj hlavu Jána Krstiteľa na podnose. Bádame terén hľadaním pazúrikov a deti pri príbehu ani nedýchajú. Je to krutý príbeh, ale prostredie ho nejako zmäkčuje.

Spolu s poludním sa ozývajú bruchá. Necháme sa zvábiť nápisom „Local food“. Jedlo je jednoduché – podusené paradajky na cibulke, baklažánová pasta a placatý chlieb. Zapijeme to čajom. Na kávu nemám odvahu, cítiť z nej čistiaci prostriedok. Pri platení nás skoro vystrie – 35 jordanských dinárov – cez 30 euro. Keďže nám nemajú ako vydať, dajú nám zľavu na deti a platíme iba 27 JOD.

Počasie sa zrazu mení. Zatiahne sa, a keď stúpame do kopcov, tak dokonca zašína husto snežiť. A sneží až kým sa nezotmie. V tme vstupujeme do Petry. Mesto je na svahoch okolitého údolia a mám pocit, že je obrovské.

Kľukatými uličkami sa dostaneme na dno údolia k hotelu. Tato skočí kúpiť večeru a po chvíli sa do izby vracia s ťavím čevapčiči s hranolkami a šalátom. Chutí dobre a stálo pre všetkých iba nejakých 15 JOD.

Utorok Tajomná Petra

Keď som vykukla z okna, mesto vyzeralo úplne inak, ako som si ho večer predstavovala. Roztrúsené domy po kopcoch pôsobili jednoducho a skromne a nebolo ich až toľko, ako to vyzeralo. Na milé prekvapenie som zistila, že sme ubytovaní neďaleko vstupu do chránenej Petry, alebo inak Nabataeanského kráľovstva, ktoré prekvitalo v 1. storočí p.n.l.. Po zemetrasení v 4. storočí, kedy boli niektoré budovy poškodené, sa stratilo a na začiatku 19. storočia bolo znova objavené ako stratené mesto. Cesta k 1. vysokej stavbe s názvom „Pokladnica“ trvala aj 40

minút. Deti poškľoľovali po somárikoch, na ktorých sa vozili čínski turisti. Prekvapila ma kopa turistov. Aby sme ušli, tato sa dohodol s miestnym vodcom a ten nás vyviedol na skalu nad Pokladnicou. Ceste bola miestami nebezpečná, no, Arlie bol ako kamzík. Naozaj nemá strach z lezenia. Hore sme si za odmenu sadli k sladkému čaju a tato skoro dostal infarkt, keď ma fotil na okraji skaly ☺

Kráľovstvo sa však tiahlo ďalej niekoľko kilometrov. A tak sme po chvíľke znovu zastali, lebo sme na zemi v štrku našli pár starých koráliek. Viacej deťom nebolo treba, prehrabávali sme zem pod nohami turistov

aspoň hodinu – máme to v krvi. Našli sme dobre staré kúsky, myslím, že niektoré korále sú určite pôvodné. Za pomoci pazúrka sme si skúsili, aké je to formovať pieskovcové skaly, aby decká pochopili, ako sa budovy do kopcov vytesali.

Unavení, sme sa po 7 hodinách dostali naspäť do hotela. Deti ma prekvapili výdržou, aj keď na konci ich poháňala už iba predstava zmrzliny.

Streda Cesta na Mars

Opúšťame tajomné kráľovstvo poslednými pohľadmi z kopca. Reliéf mi pripomína austrálske pásikavé kopce Bungles. V diaľke vidíme miniatúrne budovy vytesané v skalách. Môcť sa tak vrátiť späť v čase....

Smerujeme na juh, do krajiny, čo pripomína Mars. Púšť Wadi Rum, v preklade Údolie mesiaca alebo Rímske údolie, je piesčitou púšťou s rôznymi farbami piesku a kopcami, ktoré sú ako náhodne nakýdané kopy roztečeného blata. Natáčalo sa tu

viacej sci-fi filmov akože „z Marsu“. Autom sa nám podarí vojsť do púšte. Nejako nás láka horúci piesok, tak necháme deti vybesniť ešte pred tým ako sa dostaneme na miesto, kde býva náš budúci hostiteľ Jamal. Naše auto odparkujeme u neho na dvore, kde sa moce 5 malých detí a jeho brat nás naloží na korbu jeepu a vezie do púšte. Kemp pozostáva z pár stano-domov, obmotaných čierno-bielymi kobercami. Dostaneme ten najväčší so 6 postelami, ktoré deti hneď pospávajú do veľkého letiska a rozhodujú, kto bude kde spať. Dokonca tu máme aj záchod a sprchu ☺

Vonku je krásne, slnečno. Okolo sem-tam preklusá Beduín s ťavami alebo pastier s ovečkami. Môžeme pohladkať i v ten deň narodenú malú ovečku. Pastierka sa snaží so mnou komunikovať, ale ďalej ako

k úsmevom sa nedostaneme. Gweni zbiera drobné fialové a biele kvietky, čo husto rastú na piesku a spolu stavíme kamenité hrady. Arlan s Millou neodolajú najbližšej pieskovej dune a šmýkajú sa.

Ako slnko klesá k horizontu, schladzuje sa. Všade na okolo vidím roztrúsené vyschnuté biele kríky. Asi taký nejaký horel pred Mojžišom, keď sa mu prihovárал Boh. Teraz ich ošklbeme, aby sme si večer spravili táborák. Nie všaj vonku, ale dnu v spoločenskej miestnosti, kam sa na večeru dohrnie všetkých hostí. Samotné servírovanie večere je pompézne. Vylezieme von a kuchár

odhrabe nejaký sud v piesku. Keď ho odokryje, vidíme rôzne lahôdky – pečené kurča, zeleninu od výmyslu sveta. Najviac mi chutí šafranovo-citronová ryža a zeleninové šaláty. Teda, na púšť je to iná hostina. Hostia s plnými bruchami sú ústretovejší a rozprúdi sa debata v skupinkách.

Sklamaním je obloha. Mali sme tu pozorovať Mliečnu dráhu, ale kvôli splnu mesiaca je púšť v noci dosť svetlá. Prechádzame sa s tatom neďaleko kempu a cítime, ako drobné kvietky nádherne voňajú. V stane je dosť chladno, tak sa všetci babušime a tlačíme k sebe.

Štvrtok Wadi Rum

Noc bola chladná. Na striedačku sme so Slavim vstávali a prikrývali odkopávajúce sa deti. Hneď po raňajkách sme stepovali nachystaní pred stanmi. Jamalov otec nás bral džípom na celodenný výlet do púšte. S nadšením si vylezieme na korbu. Ujo uháňa po pieskových dunách. Aj keď svieti silné slnko, vietor je chladný. Prechádzame medzi nádherne tvarované skaly. Medzi 2 vysokými vystúpime, aby sme si pozreli, kde Beduíni cez zimu naberajú vodu, čo po daždi steká po skalách. Je mútna, ale na púšti to asi vôbec nevaďí.

Prechádzame po rôznych pieskoch – zlatom, oranžovom, červenom, bielom i fialovom. Na obed

tato žmúri oči, tak sa mu vejáriky vrások neopália a vyzerajú ako lúče slnka. „No, to preto, lebo je slniečko ako ty!“ Divej zvery veľa nevidíme. Pár dravých vtákov a 1 divého vychudnutého psa, ktorému hodíme chlieb a zožerie ho rýchlejšie ako by sme predpokladali. Tato je fascinovaný ťavami pasúcimi sa na kvietkoch. Tiež sú rôznych farieb.

Okrem toho deti naháňajú jašterice. Majú zelenú farbu. Ale najväčšia sranda

je rolovanie sa dolu pieskovými dunami. Pri konci poobedia sa skováme už do auta, hore je nám zima. Ani nečakáme na západ slnka, pretože všade je nejako veľa turistov. Na púšti je okolo 100 kempov ako náš a všetci pozorujú západ slnka z jedného miesta, čo nás odrádza.

sa zložíme v závetrí skál. Ujo vytiahne plynovú bombu a kopec igelitiek. Rada pomôže, tak dostanem krájať cibuľu a rajčiny. Tie spravíme na cibuľke, kde potom vlejeme konzervu veľkej fazule. Okrem toho vytiahne z igelitiek humus, fazuľovú pastu, hranolky, nejaké vysmážané guľky, zeleninový šalát a placatý chlieb. Hotové hody na púšti. Slávi si pochutnáva a krčí spúleným nosom. Deti sa smejú: „Prečo má tato okolo očí slniečko?“ Gwen ho dopodrobna študuje. A naozaj, ako

S príchodom do kempu sa nahrnieme rovno do spoločného stanu a čakáme na večeru. Pri

Piatok Aqaba

S kempom Beduínskou rodinou 6 bratov sa nám lúči ťažko. Ich bezstarostnosť nás láka. Vedeli by sme aj my takto žiť? Rozlúčime sa, aby sme sa vydali na juh do Aqaby k Červenému moru. Deň vyzerá byť teplý. Realita nás však odradí. Mestská pláž je malá a preplnená miestnymi. Okrem špiny si treba dávať na všadeprítomné rozbité sklo. Radšej sa rozhodneme pre hodinovú plavbu v člne s presklenným dnom. Mladý chalan pustil hudbu na plné pecky naštartoval motor. Zo začiatku sme videli pár koralov a veľa rýb, ale aj neskutočné množstvo plechoviek a plastových fliaš. Ďalej od brehu bola voda hlboká, tak sme len tak sedeli, chrúmali chipsy a sledovali akrobatické lietadlo, čo simulovalo pád.

Po vylovení sme našli stánok s grilovanými kurencami a s teplým úlovkom sa posúvame o 10 km za mesto, kde si na menej plnej pláži pochutnáme. Teplota je príjemná a 3 hodiny trávime prehrabávaním a prekutrávaním kameňov. Deti si spravia farmu s chlpatými hviezdami a k šťastiu im viac netreba.

My so Slavomírom sedíme a hodnotíme náš život. Ani jeden z nás nie je spokojný s oddeleným životom počas týždňa. O 2 roky, keď projekt skončí, by sme chceli ísť na sabatikal – rok voľna. Kam? Slávi by sa učil ruštinu a možno by sme mohli sezónne sadiť stromy, napríklad v Austrálii. Smeje sa pri tejto

predstave, lebo ani jeden z nás nevie, čo nás čaká. V každom prípade si budeme potrebovať oddýchnuť ☺

Na večer štartujeme späť do Petry, aby sme to v sobotu nemali dlho na letisko. Hotel je príjemný a na večeru si dávame jordánske národné jedlo: Mansaf – varená jahňacina a jogurtovou omáčkou a ryžou. Slávimu nejako špeciálne nechutí a deti si radšej dávajú pizzu.

Sobota Po stopách Križiakov

Z Aqaby do Amannu stavajú novú diaľnicu. Cesta ubieha rýchlo. Popri nej sú všadeprítomné nové čerpacie stanice, z ktorými takmer všade behajú pastieri s ovcami a kozami po kamenistých pláňach. Ešte sa stihneme zastaviť na zrúcanine hradu Shobak, ktorý v čase Križiackych výprav poskytoval útočisko 3000 miestnym obyvateľom. Ako mi vysvetľuje sprievodca, ľudia bývali natlačení v malých kuticiach. Dôležitá bola bezpečnosť.

Zvyšok cesty prebehne rýchlo. Odstojíme si rady na kontroly, kde mi vyloví fľaštičky fialového a červeného piesku pre maminu z tašky. Keďže lietadlo mešká, vyťahujeme knihy a čítame. Arlie každý deň trénoval v slovenskom, anglickom aj francúzskom jazyku. Číta už dosť rýchlo a hlavne ho to baví. Milla medzitým rozmýšľa, ako si prerobí izbu a Gwenni omal'ováva a vyspevuje. Vraciame sa do reality...

...reality, ktorá tento mesiac priniesla Borkin pohreb. Ešte som ju stihla týždeň predtým, ako zomrela. Nevedela, kto som, ale nevadilo jej to, cítila, že ju mám rada. Rozprávala som jej, ako sme spolu v takomto čase, okolo Fašiangov, robievali šišky. Ani nechcela veriť, že sme ich vedeli spraviť aj 150. Keď som odchádzala, pýtala sa: „Kedy prídeš znovu? Kedy ma zoberieš?“ Bola ako malé dieťa. Musela som sa donútiť sa otočiť, aby nevidela, že plačem. Zomrela o 5 dní na to. V spánku. 31. januára 2019.